

MAGYAR NYELV
a 6. évfolyamosok számára

MNy3

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ

2022. február 4.

**A javítási-értékelési útmutatóban feltüntetett válaszokra
a megadott pontszámok adhatók.
A pontszámok részekre bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van.**

-
1. a) melléknév: poros 3 pont
 ige: dobol / botoz
 főnév: toboz / doboz
Minden helyesen kitöltött sorra 1 pont adható, ha a szavak a megadott szófajnak megfelelnek, valamint a felvételiző valamennyi betűt egyszer használta föl, és más betűt nem írt. Helyes megoldásra pont adható abban az esetben is, ha nem adott mindhárom részfeladatra jó választ, és csak a megadott betűket használta. Pont adható akkor is, ha a felvételiző más, nyomtatott szótárral igazolható szót írt.
2. a) A mondatok helyes sorrendje: C) – A) – D) – B) 2 pont
A 2 pontot csak a hibátlan sorrendre lehet megadni, így ennél a feladatnál 1 pont nem adható. Minden olyan jelölési mód elfogadható, amely egyértelműen tükrözi a helyes sorrendet.
- b) Bekarikázva: C) 1 pont
Amennyiben a felvételiző egynél több betűt karikázott be, az adott válasz akkor sem fogadható el, ha a helyes betű is szerepel a válaszok között. Amennyiben karikázás helyett más, de egyértelmű jelölést használt a felvételiző (pl. aláhúzást), azt el kell fogadni.
3. a) Lehetséges megoldások: berepedt, libben, elsuhan, cseng, pendül 1 pont
1 pont adható, amennyiben a felvételiző két helyes választ írt, és helytelen válasz nem szerepel megoldásai között.
- b) Bekarikázva: metafora 1 pont
Amennyiben a felvételiző egynél több szót karikázott be, az adott válasz akkor sem fogadható el, ha a helyes választ is bejelölte. Amennyiben karikázás helyett más, de egyértelmű jelölést használt a felvételiző (pl. aláhúzást), azt el kell fogadni.
- c) Lehetséges válaszok: a hó a fákról a nyakunkba / ránk hullik / fejünkre esik 1 pont
Minden más megfogalmazású, de tartalmában a megadottakkal egyező válasz elfogadható. A helyesírási és nyelvhelyességi hibákat javítani kell, de pontlevonás nem jár értük.
- d) C) 1 pont
Amennyiben a felvételiző a jó válaszon kívül mást is írt, nem adható pont.
4. a) 1 vagy 8 1 pont
 b) 4 vagy 7 1 pont
 c) 3 vagy 5 1 pont
A pont akkor is megadható, ha a felvételiző mindkét helyes választ beírta. Ha a vonalra a helyes válaszon vagy válaszokon kívül mást is írt, nem adható pont. A pont akkor is megadható, ha nem a szó számát, hanem magát a szót írta le.
5. a) Bekarikázva: A) C) 1 pont
1 pont adható, amennyiben a felvételiző egyértelműen csak ezt a két betűjelet karikázta be. A karikázás helyett más, egyértelmű jelölés is elfogadható.
- b) IGEN 2 pont
 NEM
1 pont adható helyes válaszonként, amennyiben a vizsgázó egyértelmű jelöléssel a helyes választ jelölte meg.
- c) A borítékba tedd bele a (mivel?) kézzel vagy számítógéppel megszerkesztett pályamunkádat! Ezt követően (mit csinálj?) zárd le a borítékot, és kívülről olvashatóan írd rá a választott (mit?) jeligédet! Ha mindezzel elkészültél, 2021. december 1-ig add le a borítékot (hol?) az iskola titkárságán / titkárságon! 2 pont
*Minden, a megadottal tartalmában azonos megfogalmazás elfogadható. A helyesírási és a nyelvhelyességi hibákat javítjuk, de nem vonunk le pontot értük.
 2 pont adható, ha mind a négy szót, kifejezést helyesen írta be a felvételiző.
 1 pont adható, ha a felvételiző 2 vagy 3 szót adott meg helyesen.*
-

6. a) Leírva: Tüntesd el!, be fogom fejezni; merészség; szégyelli; tűzifa 5 pont
Minden helyesen kijavított szó vagy kifejezés egy pontot ér. A kis- és nagybetű tévesztéséért, illetve a felszólító módú igénél a felkiáltójel hiányáért nem jár pontlevonás. A felsorolás sorrendje kötetlen. Amennyiben ötnél több megoldást írt a felvételiző, a jó válaszokkal megszerzett pontokból le kell vonni annyit, amennyivel több megoldást adott, mint öt, de nullánál kevesebb pont nem adható. (Például: ha 6 megoldást adott meg, akkor 1 pontot kell levonni a megszerzett pontokból.)
7. a) IGAZ 3 pont
 HAMIS
 IGAZ
Minden helyesen bekarikázott válaszáért 1 pont adható. Amennyiben egy állításnál nincs bekarikázva sem az IGAZ, sem a HAMIS szó, vagy mindkettőt jelölte a felvételiző, a részfeladat megoldása nem fogadható el. Amennyiben karikázás helyett más, de egyértelmű jelölést használt a felvételiző (pl. aláhúzást), azt el kell fogadni.
- b) Aláhúzva: A két szülő eltérő tanácsokkal látta el Párácskát, mielőtt gyermekük útnak indult. 1 pont
Amennyiben a felvételiző egynél több választ húzott alá, az adott válasz akkor sem fogadható el, ha a helyes választ is bejelölte. Amennyiben aláhúzás helyett más, de egyértelmű jelölést használt a felvételiző (pl. bekarikázást), azt el kell fogadni.
- c) 1. B); 2. D), 3. C), 4. A) 1 pont
A pont abban az esetben adható meg, ha a felvételiző a megadottal azonos sorrendbe állította a mese eseményeit. Ha nem egyértelmű a jelölés, vagy mást is írt, nem adható pont.
- d) ágak / erdő / lombok – halálra száradnak / kiszáradnak / eltikkadnak 1 pont
 fűszálak / rét – szomjan halnak / elsárgultak / kiszáradnak
 gazda – kalász elszárad / nem tud kenyeret sütni
1 pont adható, amennyiben a felvételiző a három párt helyesen tüntette fel a táblázatban. A megadottal tartalmában megegyező, más megfogalmazású válasz is elfogadható. Az egyes párokat más sorrendben is föl lehet tüntetni. Amennyiben a jó válasz mellett mást is írt, nem adható pont. A helyesírási hibákat javítjuk, de nem vonunk le értük pontot.
- e) Érvek a befejezés szomorú jellege mellett: Párácska szinte meghalt / a szél hiába keresi 1 pont
 Érvek amellet, hogy a befejezés nem szomorú: Párácska tovább él a természetben / sok jót tett másokkal / másokért áldozta fel magát
1 pont adható, amennyiben a felvételiző a két lehetőség (szomorú / nem szomorú) valamelyikének megjelölésével egyértelmű véleményt nyilvánított, és véleményét nyelvi szempontból hibátlan mondatban a mesére épülő indoklással alátámasztotta. A megadotthoz képest más, a mesére épülő, a véleményt alátámasztó válasz is elfogadható. A helyesírási hibákat javítani kell, de pontlevonás nem jár érte.
8. a) zöldségek: C) 3 pont
 grófság: A)
 kívánjunk: B)
Minden helyes válaszra adható 1 pont. Amennyiben a felvételiző az adott sorba a jó válaszon kívül mást is írt, arra a sorra nem adható pont.
- b) 2 diófa; 1 díjmentes; 4 dobbant; 3 divattervező 1 pont
1 pont adható, amennyiben a felvételiző egyértelműen a megadottal egyező megoldást írt.
- c) diófa 1 pont
1 pont adható, ha a felvételiző egyértelműen azonosíthatóan leírta a jó megoldást. A másolási hibát javítjuk, de nem vonunk le pontot érte. Ha mást is írt, nem adható pont.

9. a) olyan főnév, amely egy színre és egy virágra is utalhat: A – 5
 vegyes hangrendű felszólító módú ige: A – 1
 két szótagú magas hangrendű szó: B – 3
 a csendes szóval ellentétes jelentésű melléknév: C – 3
 a kell rokon értelmű szava: B – 4
Minden egyértelműen megadott válaszra 1 pont adható. Ha több választ adott meg, akkor sem adható meg a pont, ha a jó válasz is szerepel. Összesen 5 pont adható.
10. a)–e) **A 4-nél kevesebb mondatból álló fogalmazás esetében a feladat összes itemére 0 pontot kell adni.**
- a) Tartalomra összesen adható: 3 pont
 3 pont adható, ha
- a szöveg eredeti, ötletes, gondolatgazdag;
 - a fogalmazás alapötletét részletesen kidolgozza, és a szöveg mentes az önellentmondástól, a lényegi elemek jól értelmezhetők;
 - megfelel az aktuálisan előírt szövegtípus (elbeszélés) tartalmi követelményeinek;
 - a kifejtés logikusan, szervesen folytatja a megkezdett történetet, építve a megnevezett szereplőkre, motívumokra.
- 2 pont adható, ha
- a szöveg ötletes, ám az alapgondolat nem kellően kidolgozott, nem értelmezhető elem vagy kisebb önellentmondás van benne;
 - a megadott mondatok nem illeszkednek kellő mértékben a gondolatsorhoz;
 - megfelel az aktuálisan előírt szövegtípus (elbeszélés) tartalmi követelményeinek.
- 1 pont adható, ha
- az alapötlet kidolgozatlan, lényegi elemek megmagyarázatlanul maradnak, vagy a szöveg egészét meghatározó önellentmondás van benne;
 - szegényes, szokványos a gondolatsor, de tartalma a kijelölt témáról szól;
 - az adott mondatok alig illeszkednek a gondolatsorhoz, de a szöveg megfelel az aktuálisan előírt szövegtípus (elbeszélés) tartalmi követelményeinek.
- 0 pont, ha
- a megadott mondatokhoz egyáltalán nem kapcsolódik a gondolatsor;
 - az elbeszélés az önellentmondások és értelmezhetetlen elemek miatt nem érthető;
 - nem felel meg az aktuálisan előírt szövegtípus (elbeszélés) tartalmi követelményeinek.
- b) A szöveg szerkezetére összesen adható: 2 pont
 2 pont adható, ha a megadott kezdőmondatok és a tanuló által írt fogalmazás
- kerek, egész, lezárt;
 - formailag is tagolt, a bekezdések jelöltek;
 - logikusan és arányosan szerkesztett;
 - eléri a megadott terjedelmet;
 - megfelelően alkalmazza a szövegkohézió eszközeit, a mondatok, gondolatok logikusan kapcsolódnak egymáshoz;
 - nincs benne párbeszéd.
- 1 pont adható, ha a fenti szempontok közül egy nem érvényesül maradéktalanul.

0 pont, ha a szövegben a 2 pont feltételei közül egynél több szempont nem érvényesül maradéktalanul.

c) A nyelvhelyességre és a stílusra összesen adható: 2 pont

2 pont adható, ha a szöveg terjedelme eléri a nyolc mondatot, és

- stílusa, szóhasználata megfelel a témának, a köznyelvi normának, és
- gazdag szókincsű, és
- gördülékenyen, választékosan szerkesztett mondatokat tartalmaz, és
- maximum 1 nyelvhelyességi hibát tartalmaz, például helytelen szóhasználatot, indokolatlan igeidőváltást, hibás mondatbeli egyeztetést, nem megfelelő szórendet.

1 pont adható, ha a szöveg terjedelme eléri a nyolc mondatot, és

- maximum 2 nyelvhelyességi hibát tartalmaz, és változatos szókincsű, mondatfűzésű, a köznyelvi normának megfelelő szóhasználatú. *Vagy*
- maximum 1 nyelvhelyességi hibát tartalmaz, ám a 2 pont kritériumai közül valamelyiknek nem felel meg.

0 pont, ha a szöveg

- kettőnél több nyelvhelyességi hibát tartalmaz; *vagy*
- 1 nyelvhelyességi hibát tartalmaz, ám a 2 pont kritériumai közül legalább kettőnek nem felel meg, *vagy*
- a szöveg terjedelme nem éri el a 8 mondatot.

d) A helyesírásra összesen adható, amennyiben a szöveg **legalább 8 mondatból** áll: 2 pont

2 pont adható,

- ha a szövegben az alábbiak közül **legfeljebb egy hiba** valósul meg:
 - egy hiba a közhasználatú szavak egybeírásának terén *vagy*
 - egy hiba a magánhangzó hosszúságának jelölésénél *vagy*
 - egy elválasztási hiba *vagy*
 - egy mondatkezdő nagybetű tévesztése *vagy*
 - egy ékezet hiánya *vagy*
 - legfeljebb két betűtévesztés vagy betűcsere

ÉS az előbbieken ismertetett hibatípusok **mellett** legfeljebb 1 központosási hiba (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központosási hibáit);

- ha a hibátlan szövegben legfeljebb 2 központosási hiba van (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központosási hibáit).

1 pont adható,

- ha a **fenti hibatípusok közül legfeljebb kettő** van jelen a szövegben, *legfeljebb* 2 központosási hiba mellett (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központosási hibáit)
- ha az egyéb szempontból hibátlan szövegben 3–5 központosási hiba van (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központosási hibáit).

0 pont adható,

- ha a szövegben az alábbiak közül **valamelyik hibatípus** megvalósul:
 - igekötős igék helytelen írásmódja,
 - névutós főnevek egybeírása,
 - *-ly* tévesztése,
 - tagadószók egybeírása egy másik szóval,
 - mássalhangzó-hosszúság tévesztése,
-

- tulajdonnév kezdőbetűjének,
 - írásban nem jelölt hasonulás és összeolvadás jelölésének tévesztése;
 - ha a 2 pont kritériumainál leírt hibatípusok esetében **három** vagy annál **több** hiba található a szövegalkotásban;
 - ha 6 vagy több központoszási hiba van (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központoszási hibáit).
 - **ha a szöveg nem éri el a 8 mondatot.**
- e) A külalakra, írásképre összesen adható, amennyiben a szöveg terjedelme eléri a 4 mondatot: 1 pont
- 1 pont adható, ha a dolgozat külalakja rendezett, áttekinthető, a javítások egyértelműek és esztétikusak, az írás könnyen, jól olvasható, a betűképek egyértelműen azonosíthatók, az ékezethasználát egyértelmű, nem használja indokolatlanul a pontsoron túli („margón kívüli”) területet.
 - Nem jár pont, ha az írás jellemzően olvashatatlan, vagy félreérthető az ékezethasználát, a dolgozat képe rendezetlen, a javítások félreérthetőek, zavarosak, nem esztétikusak, elválasztás helyett indokolatlanul ír a pontsoron túli („margón kívüli”) területre.

A felhasznált szövegek forrásai

2. feladat

Aiszóposz: *Aiszóposz a hajóépítő műhelyben*

3. feladat

Csoóri Sándor: *Sötét homlokú vihar*

Weöres Sándor: *Alkonyi felhők*

Csukás István: *Ennek a télnek sose lesz vége*